Gemeentebestuur
Spuiboulevard 300
3311 GR DORDRECHT

Aan
de gemeenteraad

Datum 29 maart 2022
Zaaknummer 2022-0048929

Betreft Oekraïne-crisis (29 maart 2022)

Vergadering van
Portefeuillehouder: Wouter Kolff
Begrotingsprogramma Sociaal en Zorgzaam Dordrecht
Kernteam/Opgave: Versterking Bestuur & Organisatie - Strategie & Control
Auteur: Erik Logtenberg
E-mail: ea.logtenberg@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Erik Logtenberg
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

Op 24 februari jl. is Rusland Oekraïne binnengevallen. De Russische invasie is een ernstige aanval op de vrijheid, democratie en mensenrechten in Oekraïne. Sinds de inval volgen de gebeurtenissen elkaar in hoog tempo op. Inmiddels zijn ruim 3,5 miljoen inwoners op de vlucht. We zijn bezorgd om en leven mee met de mensen in en uit Oekraïne.

Het rijksbeleid is er altijd op gericht om mensen zoveel mogelijk op te vangen in de regio. Nu is Europa de regio. Op dit moment worden veel Oekraïners opgevangen in de directe buurlanden van Oekraïne. Nederland zal 50.000 opvangplaatsen realiseren voor mensen als ze doorreizen. De verwachting is dat er nog meer plekken nodig zullen zijn.

Wat is de te delen informatie?

Opvang in Zuid-Holland Zuid

Ook voor de veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid staat de bestuurlijke opdracht om 2.000 opvangplaatsen in de regio te realiseren. Die plaatsen worden gerealiseerd in een Gemeentelijke Opvang Oekraïners (GOO). In die opvanglocaties komen personen en hun gezinsleden met de Oekraïense nationaliteit, derdelanders die voor 24 februari 2022 rechtmatig verbleven in Oekraïne (bijv. studenten van buiten Oekraïne met een studievisum). We naderen deze 2000 plekken in de regio met rasse schreden.

De opvang in Zuid-Holland Zuid wordt onderverdeeld in de crisisnoodopvang (opvang in bijv. sporthallen voor maximaal 7 dagen), noodopvang (opvang voor minimaal zes maanden in gebouwen met meer dan 75 opvangplaatsen) en opvang door particulieren via Vluchtelingenwerk/TakecareBNB. Voor de regio Zuid-Holland Zuid is de crisisnoodopvang georganiseerd in Gorinchem en Hardinxveld-Giessendam (doorstroomlocatie). Vanuit de crisisnoodopvang in Gorinchem worden vluchtelingen doorgeleid naar de noodopvang in onder andere Dordrecht. De inzet is om de vluchtelingen zoveel als mogelijk rechtstreeks in de noodvang te plaatsen.

Opvang in Dordrecht

In Dordrecht zijn twee locaties beschikbaar (gemaakt) voor noodopvang. De eerste locatie is de hotelboot aan de Korte Wantijkade. Deze hotelboot is gecontracteerd door de veiligheidsregio en heeft, zoals deze week uitwees, een maximale opvangcapaciteit van 183 personen. In deze opvanglocatie worden volwassenen en kinderen vanaf 12 jaar opgevangen.

Het college heeft de ligplaats beschikbaar gesteld en zorggedragen voor een gedoogbesluit van het generatorverbod. Dit is voor de periode dat er overdag aan de kade meer dan 1 cruiseschip aanmeert (er zijn maar 2 walstroompunten). De gemeente Dordrecht heeft de bemensing van de locaties geregeld. Op dinsdag 22 maart jl. zijn de eerste 26 vluchtelingen aan boord welkom geheten.

De tweede locatie is het gebouw CrownPoint aan de Spuiboulevard. Dit leegstaande kantoorgebouw, dat ter beschikking is gesteld door de eigenaar Newomij, wordt in opdracht van de gemeente gereed gemaakt als verblijfslocatie voor de duur van minimaal zes maanden voor uiteindelijk 600 vluchtelingen. Hoe lang de crisisopvang in gebouw CrownPoint gaat duren is niet bekend. In ieder geval tot eind 2022 is deze locatie beschikbaar voor de opvang van vluchtelingen. In 2023 wordt het gebouw gesloopt. In deze opvanglocatie worden zorgbehoevenden, volwassenen en kinderen opgevangen. Ook de opvang van huisdieren is mogelijk. In het gebouw zijn een kinderdagverblijf en ruimtes voor de oudere kinderen gerealiseerd en worden andere centrale voorzieningen ingericht zoals maatschappelijk werk en geestelijke ondersteuning. De locatie CrownPoint kan vanaf 26 maart 120 vluchtelingen ontvangen en er wordt met hart en ziel gewerkt om de komende weken steeds nieuwe verdiepingen op te leveren. Zaterdag 26 maart zijn de eerste 50 vluchtelingen warm ontvangen in CrownPoint.

Bij de inrichting van de opvanglocaties wordt gebruik gemaakt van de Handreiking gemeentelijke opvanglocaties Oekraïners (GOO) en wordt geleerd van de ervaringen van andere gemeenten en veiligheidsregio's. Vanuit de veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid zijn contracten gesloten met grootleveranciers van voedingsmiddelen om te kunnen voorziening in maaltijden. In de crisisnoodopvang ontvangen de vluchtelingen geen financiële verstrekkingen. Maaltijden worden in natura uitgereikt. Alcoholische drank en tabak worden niet vanuit de gemeente verstrekt.

Opgevangen vluchtelingen en registratie
Personen met de Oekraïense nationaliteit kunnen worden ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP) op aangifte van verblijf en adres bij de gemeente waar ze (tijdelijk) verblijven. Vanaf a.s. woensdag worden de mensen van de hotelboot als eerste ingeschreven. Op 26 maart 2022 waren in Dordrecht de volgende aantallen vluchtelingen opgevangen:

Locatie	**Aantal vluchtelingen**	**Waarvan kinderen <18 jaar**
Hotelboot	50	3
CrownPoint	52 (waarvan 17 doven)	20

Dit overzicht geeft geen beeld van personen die particulier opgevangen worden. Bewoners die via Vluchtelingenwerk of TakecareBNB zich als gastgezin aanmelden moeten vanwege de vele aanvragen lang wachten op een screening en als ze zijn gescreend is het nog niet duidelijk hoe en door wie de vluchtelingen worden geplaatst.

Voorschoolse educatie en onderwijs
De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het bieden van voorschoolse educatie en primair- en voortgezet onderwijs aan Oekraïense kinderen. De voorschoolse opvang en het primair onderwijs verzorgt iedere gemeente zelf. Voor het voortgezet onderwijs wordt een regionale voorziening getroffen via ISK (internationale schakelklas) in Dordrecht. Leerlingen van 12 tot 18 jaar gaan naar de ISK afdeling van het Stedelijk Dalton Lyceum. Deze ISK is gespecialiseerd in de opvang van anderstaligen en zorgt ervoor dat leerlingen in ongeveer twee jaar naar het reguliere onderwijs kunnen doorstromen. Of met zo min mogelijk achterstand weer terug kunnen naar het Oekraïense onderwijs. Daarnaast heeft de ISK ook expertise op het gebied van zorg voor leerlingen uit oorlogsgebieden. Verwacht wordt dat er op korte termijn ca. 200 Oekraïense leerlingen worden opgenomen. Gorinchem heeft ook een ISK voorziening, maar de uitbreidingsmogelijkheden zijn daar mogelijk beperkt.

Gezondheidszorg
In de opvanglocaties is huisartsenzorg via de veiligheidsregio georganiseerd. De gemeente zorgt voor een ingerichte ruimte waar de huisarts spreekuur kan houden en de huisarts neemt eigen materialen en medicatie mee. De huisarts heeft ook de mogelijkheid om door te verwijzen voor bijv. geestelijke gezondheidszorg. Via de Rijksbrede regeling kan de zorgverlener de zorg aan de Oekraïense vluchteling declareren.

Vrijwilligers
We dragen alle vrijwilligers, die de Oekraïners een hartelijk welkom heten en een helpende hand bieden, een zeer warm hart toe. Via de website www.dordtvooroekraine.nl hebben de kerken, de vrijwilligersorganisaties, de maatschappelijke instellingen en de betrokken ondernemers zich verenigd en kunnen hulpvragen worden gesteld of hulp worden aangeboden.

Leefgeld
Het kabinet hanteert in de regeling voor leefgeld het uitgangspunt dat de opvang en het leefgeld gelijkwaardig zijn aan de verstrekkingen die worden aangeboden aan asielzoekers en vergunninghouders die verblijven bij het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA).

Het kabinet hanteert een leefgeldvergoeding van bijna € 60,- per persoon per week per persoon voor voedsel, kleding en andere persoonlijke uitgaven. Deze toelage is voor volwassenen en kinderen gelijk en de grootte van het gezin heeft geen invloed op de hoogte van de toelage. De gemeenten hebben beleidsvrijheid in de wijze van het uitkeren van het leefgeld. In Dordrecht zal het leefgeld worden uitgekeerd via de Sociale Dienst Drechtsteden.

Financiële impact bij particuliere opvang
Het opvangen van vluchtelingen heeft geen invloed op de uitkeringen. De uitkering wordt niet gekort als een uitkeringsgerechtigde een vluchteling in huis neemt. De uitkeringsgerechtigde moet wel bij de gemeente of Sociale Verzekeringsbank melden als er een vrijwillige bijdrage wordt ontvangen van vluchtelingen voor het bieden van onderdak en voeding.

Met betrekking tot de kostendelersnorm voor de bijstandsuitkering, Aio, Anw en voor een toeslag op de uitkering van UWV geldt het volgende: wanneer het gaat om personen van 21 jaar en ouder, die tijdelijk inwonen bij een uitkeringsgerechtigde, dan hoeft degene die tijdelijk inwoont niet mee te tellen voor de kostendelersnorm. Hierbij kan het bijvoorbeeld gaan om mensen in een crisissituatie, daklozen of mensen die dakloos dreigen te raken. Het bestuursorgaan dient dan vast te stellen dat het gaat om tijdelijk verblijf. De Sociale Dienst Drechtsteden houdt hier toezicht op.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?
Gedoogbesluit generatorverbod i.v.m. tijdelijke noodopvang Oekraïense vluchtelingen hotelboot Korte Wantijkade (college B&W 22 maart).
Gedoogbesluit tijdelijke noodopvang Oekraïense vluchtelingen CrownPoint (college B&W 15 maart).

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?
De uitvoering van de bestuursopdracht heeft in de komende zes maanden de aandacht van het college. In de ambtelijke organisatie is een tijdelijke projectorganisatie ingericht om de integrale voorbereiding en uitvoering vorm te geven. Deze projectorganisatie onderhoudt de contacten met de veiligheidsregio, voert de gemeentelijke regie op de opvanglocaties en bereidt in diverse scenario's de besluitvorming en acties voor na de periode van zes maanden voor.

Wij zullen u periodiek over de voortgang en ontwikkelingen m.b.t. de opvang van de Oekraïners op de hoogte houden. Daarbij worden de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie meegenomen van het onderzoek naar Coronabeleid ("Van onbewust bekwaam naar bewust bekwaam"). Vanaf eind maart verschijnt tevens een regionaal verantwoordingsdocument dat maandelijks wordt ge-update. Dit document is met name ten behoeve van de raadsleden uit de 10 inliggende gemeenten in Zuid-Holland Zuid.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?
Het Rijk hanteert – zo schreef de staatssecretaris op 21 maart jl. aan de Tweede Kamer – het uitgangspunt dat er een reële compensatie moet zijn van de extra kosten als gevolg van de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne, waarbij gemeenten er als gevolg van de opvang niet op achteruit mogen gaan. De staatssecretaris verwacht eind april een sluitende regeling te hebben. Hiervoor onderhoudt het Rijk het contact met de Vereniging Nederlandse Gemeenten. Bij publicatie van die regeling kan ook voor Dordrecht inzichtelijk gemaakt worden welke financiële consequenties aan de noodopvang verbonden zijn.

De financiële administratie is zo ingericht dat de verantwoording van de gemaakte kosten voor de opvang van de Oekraïners inzichtelijk gemaakt kan worden. Het streven is dat de eerste financiële verantwoording in de Bestuursrapportage wordt opgenomen. Daarbij is het college afhankelijk van de tijdige publicatie van de regeling.

Het college van Burgemeester en Wethouders

secretaris burgemeester